

Suuliselt vastatav küsimus O-000007/2023

komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale
Kodukorra artikkel 136

Samira Rafaela (Renew), **Hilde Vautmans** (Renew), **Attila Ara-Kovács** (S&D), **Javier Nart** (Renew), **Michal Šimečka** (Renew), **Bernard Guetta** (Renew), **Olivier Chastel** (Renew), **Guy Verhofstadt** (Renew), **Urmaz Paet** (Renew), **Marisa Matias** (The Left), **José Gusmão** (The Left), **Salima Yenbou** (Renew), **Assita Kanko** (ECR), **Karen Melchior** (Renew), **Fabio Massimo Castaldo** (NI), **Vlad Gheorghe** (Renew), **Petras Auštrevičius** (Renew), **Dragoș Tudorache** (Renew), **Frédérique Ries** (Renew), **Irène Tolleret** (Renew), **Yana Toom** (Renew), **Jordi Cañas** (Renew), **Kathleen Van Brempt** (S&D), **Charles Goerens** (Renew), **Nicolae Ștefănuță** (Renew), **Karin Karlsbro** (Renew), **Katalin Cseh** (Renew), **Ramona Strugariu** (Renew), **Cindy Franssen** (PPE), **Tom Vandenkendelaere** (PPE), **Tineke Strik** (Verts/ALE), **Jan-Christoph Oetjen** (Renew), **Sara Matthieu** (Verts/ALE), **Malik Azmani** (Renew), **Cornelia Ernst** (The Left), **Pascal Arimont** (PPE)

Teema: Üleskutse luua Euroopa strateegia pantvangidiplomaatia peatamiseks

Iraan ja muud režiimid hoiavad mitmeid Euroopa kodanikke pantvangis ning kasutavad neid kauplemissvahendina. Need kodanikud on valesüüdistuste alusel meelevaldselt kinni peetud ja mõnedele on määratud palju aastaid kestev vanglakaristus, kümneid piitsahoopet või isegi surmanuhtlus.

Kõige hiljutisem juhtum Iraanis puudutab Belgia kodanikku Olivier Vandecasteelet. Ta on lisandunud selliste kinnipeetavate üha pikemasse nimekirja, kuhu kuuluvad ka Prantsusmaalt pärit Cécile Kohler ja Jacques Paris, Rootsi päritolu Ahmadreza Djalali ja kümned teised ELi kodanikud. Iraani režiim on 2010. aastast saadik kinni pidanud vähemalt 66 välisriigi kodanikku või Iraani topeltkodakondsusega isikut¹. Kõnekaim näide on Nazanin Zaghari-Ratcliffe, kes vabastati alles pärast seda, kui Ühendkuningriigi valitsus oli vastutasuks maksnud sadu miljoneid eurosid².

Euroopa Parlamendi 19. jaanuari 2023. aasta resolutsioonis hukkamiste ja meelevalduste kohta Iraanis mõisteti see nähtus teravalt hukka ning nõuti Vandecasteele ja teiste kinnipeetavate viivitamatut vabastamist³.

Seejuures ei ole liikmesriikidel üksi sageli piisavalt mõjuvõimu, et võidelda sellise ELi kodanike õiguste kohutava rikkumise vastu, kuna nad on kohustatud maksma oma kodanike eest suuri rahasummasid või andma vastutasuks välja süüdi mõistetud terroriste⁴.

Seetõttu nõuame pantvangidiplomaatia vastu võitlemiseks Euroopa strateegiat, sealhulgas spetsiaalset rakkerühma, mis suudaks ELi kodanike pantvangis hoidmisega Iraani ja teiste režiimide poolt tõhusalt tegeleda. Iraani ja teisi pantvangidiplomaatiat kasutavaid režiime saab peatada üksnes ELi tasandi koostöö kaudu; saame oma kodanikke kaitsta ainult siis, kui teeme koostööd. Sellest tulenevalt:

1. Mida saab komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja teha selleks, et kaitsta ELi kodanikke vaenulike välismaiste režiimide eest?
2. Kas komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja kavatses rakendada pantvangidiplomaatia vastu võitlemiseks kooskõlastatud strateegiat?

¹ <https://repository.essex.ac.uk/32304/>.

² <https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2022-03-16/the-bill-for-nazanin-zaghari-ratcliffe-s-freedom-about-530-million>.

³ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0016_ET.html.

⁴ <https://www.brusselstimes.com/248574/vub-professor-djalali-might-be-exchanged-for-iranian-terrorist-convicted-in-belgium>.

3. Kas komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja jagab seisukohta, et nende režiimide suhtes kindlama seisukoha võtmiseks on vaja ELi koordineeritud lähenemisviisi?

Esitatud: 27.2.2023

Tähtaeg: 28.5.2023